Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 232 Sâmbătă 27 August 1938
12 Pagini P. IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Nenorocirile treeratului

La accidentele de avioane, automobile, tramvae, căi ferate, — din fericire, cele din ultimele două categorii sunt tot mai rare — se adaugă progresul tragic al catastrofelor datorite unor mașini de treerat.

Niciodată ele n'au atins numărul din anul curent și niciodată n'au provocat atât de multe victime.

Cauza nu este greu de stabilit.

Marea majoritate a mașinilor de treerat sunt vechi. Multe chiar dinainte de războiu.

Reparate periodic dar superficial, ele prezintă un pericol iminent, în proporții prea mari ca toleranța de până acum să nu înceteze cât mai curând.

Ea nu poate să aibă o scuză în necesitatea imperioasă de a se treera cu orice risc excepțională recoltă acordată de Providență țării noastre.

In adevăr, dacă aceste mașini erau examinate la vreme de autoritățile în drept s'o facă, — serviciile agronomice, comunale, etc. — și dacă se interzicea atunci întrebuințarea celor cauzatoare de morți, cu siguranță că majoritatea lor ar fi fost reparate în mod serios sau reînoite, fie prin mijloacele proprietarilor, fie prin mijloacele de credit puse de Stat la dispoziția agriculturei mari și mici sub toate aspectele sale.

Nepăsarea față de mașinile de treerat expuse la explozii a lăsat într'o inacțiune prea lungă pe posesorii lor. De aci, nenorocirile ce se țin lanț, nenumărate vieți nimicite și familii lovite iremediabil, pagube materiale imense și aproape în unanimitate ireparabile.

Ceva mai mult, defectuozității lor se datoresc și o parte din multele incendii ce consumă recolte apreciabile, prin scânteile asvârlite prea departe.

In accidentele de aviație militară, soția și părinții victimelor primesc despăgubirea de un milion, în afară de pensie; — iar în aviația civilă, despăgubirile sunt acordate de societățile de transporturi și de asigurare.

In accidentele de căi ferate regia autonomă plătește despăgubiri fie benevol, fie prin efectul hotărîrilor judecătorești.

Acelaș sistem funcționează și la societățile de tramvai.

In accidentele de automobil, proprietarii răspunzători bănește sunt mai totdeauna solvabili, iar când mașinile aparțin Statului sau societăților, solvabilitatea este și mai sigură.

In ce privește însă repararea pierderilor materiale și morale cauzate victimelor sau urmașilor, — în multe cazuri depășind numărul celor din accidentele din alte categorii, — este de foarte multe ori imposibilă din cauza insolvabilității posesorilor de mașini de treerat.

Iată de ce se impune ca această mare sursă de nenorociri semănate în pătura rurală să fie examinată în mod serios, iar soluțiunile socotite apte de a le preveni sau de a le reduce la cazurile fortuite, în cari fatalitatea depășește prevederea, să fie aplicate din timp și efectiv, pentru ca pe viitor să nu se repete revărsarea valurilor de sânge pe ariile noastre.

DUPĂ CONFERINȚA DELA BLED

Raporturile Micii Înțelegeri cu Ungaria

Ultima sesiune a Conferinței Consiliului Permanent al Micii Înțelegeri, ale cărei lucrări au luat sfârșit la Bled, la 23 August, prezintă o importanță deosebită prin acordul de principiu, înfăptuit între Ungaria și Mica Înțelegere. De aproape douăzeci de ani, istoria diplomatică a Europei de după războiu, înregistrează pentru prima oară, un acord public între Budapesta și cancelariile Micii Înțelegeri, printr'un document oficial identic al guvernului ungar și al Consiliului Permanent al Micii Înțelegeri.

„Negocierile urmate de un an, cu Ungaria, constată comunicatul oficial de la Bled, au îngăduit să se ajungă la acorduri, care comportă o renunțare reciprocă la orice recurs la forță între Ungaria și statele Micii Înțelegeri și recunoașterea din partea celor trei State a egalității de drepturi a Ungariei, în materie de înarmare".

Acordul de principiu, care stabilește astfel un modus vivendi diplomatic, între Ungaria și Statele Micii Înțelegeri este deci realizat. Acordurile concrete, privitoare la „anumite alte chestiuni", care n'au fost încă rezolvate și care erau destinate a înfăptui o politică de bună vecinătate între cele patru State dunărene, n'au fost încă semnate, dar Conferința dela Bled își exprimă speranța că un acord complet nu va întârzia să fie realizat și în așteptare, guvernele statelor respective socotesc convorbirile lor destul de înaintate, spre a face necesară și posibilă publicarea unui „comunicat identic, care să constate starea actuală a negocierilor".

Pentru înțelegerea situației de azi a raporturilor dintre Mica Înțelegere și Ungaria, e util să cercetăm geneza înțelegerii principiale de astăzi. Origina ei trebue căutată în punctul 6 al rezoluției de la Stresa, din 16 Aprilie 1935. Prin susnumitul text, cele trei Mari Puteri participante la conferința de la Stresa — provocată de înarmarea unilaterală a Germaniei — luând cunoștință de dorința de revizuire a clauzelor militare ale tratatelor de la St. Germain, Trianon și Neuilly, se puneau de acord, spre a recomanda statelor interesate, „de a examina această chestiune, în vederea rezolvării ei pe cale contractuală, în cadrul garanțiilor generale și regionale de securitate".

Această soluție de modificare pașnică a clauzelor militare era propusă de d. Mussolini și acceptată de d-nii Ramsay MacDonald și Laval. Ea era motivată cu faptul că, din momentul ce Germania obținea paritatea de drepturi printr'o hotărâre unilaterală — denunțarea clauzelor militare de la Versailles — nu era posibil să se penalizeze tocmai statele, care au respectat clauzele militare ale tratatelor: Austria, Ungaria și Bulgaria. Se recunoștea însă că, întrucât dezarmarea prin tratate a acestor state era dictată de nevoia de securitate a vecinilor lor, aceștia erau îndreptățiți, ca pe cale de tratative să obțină condițiile necesare de siguranță generală și regională.

Lozinca, până atunci clasică, a Genevei: „dezarmare și siguranță" — dezarmare din partea învingătorilor și siguranță juridică contractuală din partea fostelor state învinse — se tranforma astfel în înarmarea fostelor state învinse în schimbul unei siguranțe juridice acordate beneficiarilor tratatelor prin pacte liber negociate între interesați.

Multă vreme recomandările conferinței de la Stresa n'au avut nici o urmare. După semnarea acordului italo-iugoslav, de la Belgrad, din 25 Martie 1937, diplomația italiană a reluat ideia exprimată în punctul 6 al rezoluției de la Stresa și a recomandat stăruitor atât la Budapesta, cât și în capita-

(Continuare in pag. 2-a)

DELA CONFERINȚA MICII INȚELEGERI LA BLED

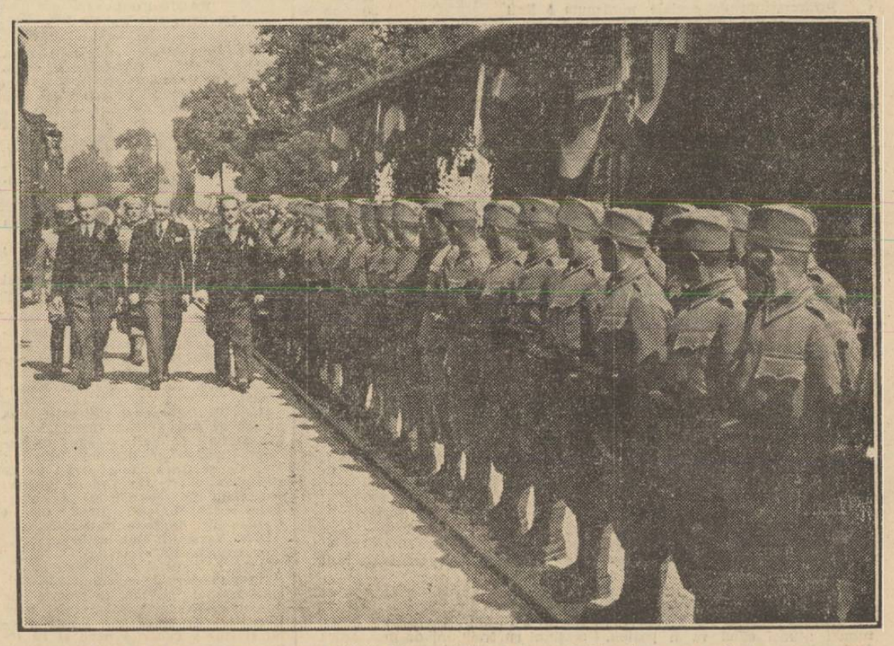

D-nii Krofta, Petrescu-Comnen și Stoiadinovici trec în revistă plutonul de onoare în gara Bled

Zece membri
ai unei organizații contrarevoluționare condamnați la moarte in Rusia

Moscova, 24 (Rador). — **Corespondentul agenției „Havas" transmite:**

Din Kirovabad, în Azerbeigian, se anunță că înalta Curte de casație a condamnat la moarte 10 membri ai unei organizații contrarevoluționare, naționaliste și teroriste, descoperită la comisariatul poporului pentru agricultură.

In acest comisariat se practica sabotajul. Au mai fost condamnați alți patru acuzați la pedepse dela 12 la 25 ani închisoare.

—xx⊙●⊙xx—

D. Chamberlain
in concediu

Londra, 24 (Radio-Central). — *D. Chamberlain, președintele consiliului, a plecat azi în concediu.*

D-sa va petrece primele zile ale concediului său pe moșia ministrului poștelor, în apropierea Londrei, iar apoi va pleca în Scoția.

Plecarea în concediu a d-lui Chamberlain este considerată în cercurile diplomatice ca o dovadă că în situația internațională s'a produs o destindere.

—xx⊙●⊙xx—

FILME

— Mergem undeva astă seară?

— Mi-e somn.

— Când dorești dumneata să eșim, mie nu mi-e somn.

De zeci de ani bătrânii s'au deprins să înlăture orice gâlceavă, mărginindu-și divergențele la un dialog scurt, fără replici și riposte.

După un sfert de oră, ea îi șterge ochelarii de pe masă și-i pune binișor pe nasul lui în formă de gogoșar.

— Dacă ții dumneata numai decât să mergem undeva, n'am nimic de zis, spune el, îndreptându-se spre cuier.

Veselă, ea își roșește buzele, toarnă puțin ciment ulelos peste portativele de crețuri, și-l ia de braț.

Salutați de trecătorii cari îi cunosc și-i stimează, soții Bimbakidis ies în piața Ovidiu, dânsul condus de dânsa.

— Să intrăm aici.

— Dacă vrei dumneata.

— Este un scamator renumit și totdeauna mi-a plăcut așa ceva.

— Dacă zici dumneata.

Doamna Bimbakidis, ale cărei degete tremură mai puțin decât ale soțului, scoate bani din poșeta de crocodil, plătește biletele, îl precedează radioasă în grădina cu lampioane colorate, zâmbind în dreapta și în stânga, îl așează binișor pe scaun și apoi, în picioare, agită în toate direcțiile „plezneul", cum zicea pe vremuri Iulian în Coana Manda.

Scamatorul care se silește să vorbească numai franțuzește, apare pe scena împodobită cu păianjeni veritabili, aplaudat de gratuiții din fund, și debutează cu obicinuita transformare a unui lichid din alb în roșu fără intervenția băcanului de ouă.

Și ca să convingă asistența numeroasă despre realitatea fenomenului, coboară în grădină, înemerește la Bimbakidis și-i întinde paharul.

— Touchez, s'il vous plait!

Bătrânul tușește.

— Touchez, insistă scamatorul, vârîndu-i paharul sub nas, ca să-l hotărască să pună mâna pe el.

Bimbakidis tușește atât de tare, încât îi sar ochelarii și o sticlă se sparge de scaunul din față.

— Touchez...

De astă dată, bătrânul îl repede înciruntat și amenințător:

— Eu tușesco, tușesco, dar la urmă te plaznesco! *Don José*

MAMAIA ȘI „LACUL LUI OVIDIU"

de R. SEIȘANU

Poetul Ovidiu, care a trăit opt ani în „exil" la Tomis — actuala Constanță — spune în epistolele sale, că adeseori eșea pe poarta cetății, și făcea lungi preumblări pe „plaja întinsă și galbenă" de unde admira marea și privea spre larg, în direcția mult iubitei sale Roma, de care fusese atât de brutal despărțit prin edictul de relegare al împăratului August.

Unde să fi fost acel loc de preumblare cu „plaja întinsă și galbenă", de care pomenește Ovidiu în epistolele sale scrise la Tomis?

In apropiere de zidurile cetății grecogete Tomis — probabil în fața porței întărită — era un loc de preumblare și de exerciții sportive pentru tomitani, un fel de „secessus" și un „locus maxime celeber", rezervat pentru înhumarea în „tumuli" a personalităților de seamă; iar „plaja întinsă și galbenă" trebue să fi fost mai departe, la Mamaia de astăzi, lângă lacul numit în turcește „Siut-ghiol".

Așa s'ar explica și numirile vechi — dar uitate astăzi — de „Lacul Ovidului" și Insula lui Ovidiu" ce s'au dat lacului și insulei din interiorul său și despre care pomenesc călătorii și scriitorii străini din veacurile trecute.

Notăm faptul interesant, că chiar sub dominația lungă turcească și după atâtea secole dela moartea lui Ovidiu (anul 17 d. Chr.) s'a păstrat, prin tradiție, nu numai numele marelui și nefericitului poet roman, în legătură cu lacul și insula din apropierea Constanței, (fostă Tomis), dar și termenii românești, — ceea ce dovedește continuitatea elementului românesc în Dobrogea. Iată câteva mărturii în această privință:

Francezul La Motraye, care a călătorit prin Dobrogea între anii 1711 și 1714, auzind de existența unui lac numit „Lacul lui Ovidiu", a făcut cercetări ca să-i „descopere", de oarece unii îl confundau, ba cu lacul Babadag, ba cu limanul Nistrului. El scrie în memoriile ce le-a publicat, la Paris, în 1727, că a auzit de existența unui sat numit „Ovidowo" situat în apropiere de gura Nistrului (Boristene), dar e încredințat că poetul roman n'a fost exilat aci. Apoi el s'a dus la Baba (Babadag) „pe care unii geografi îl consideră drept Tomis, întemeindu-și părerea lor pe numele unui lac din apropiere, al cărui nume vechi Ovidowo li s'a părut că are legătură cu numele lui Ovidiu"...

Călătorul francez a vizitat apoi orașul Tomis și a cerut informații unui preot grec din localitate cu privire la locul unde ar fi locuit, sau a fost înmormântat poetul Ovidiu. Preotul acela, bazându-se pe o tradiție locală, i-a pomenit de ruinele Turnului lui Ovidiu și l-a condus pe La Motraye la acele ruine. La Motraye povestește că ciceronele sau confunda pe Ovidiu cu un... creștin martirizat de barbari și de aceea el ar fi stat multă vreme închis în turnul ce-i poartă numele.

„...Am mers să vedem pretinsele ruine ale turnului lui Ovidiu — scrie La Motraye —; nu le-am găsit impunătoare și nu se deosebeau prin nimic de celelalte care le consider a fi turnurile și zidurile vechiului Tomis".

Monitorul Oficial francez și alte ziare din Paris, în anul 1802, înregistrând știri din Dobrogea, în legătură cu niște săpături în apropiere de gurile Dunării, unde s'a găsit un mormânt din epoca romanilor, scriau că „aceste ținuturi sunt cunoscute din vremuri îndelungate sub numele de „Laculi Ovidii". Regretatul G. Vâlsan a citat din ziarul „Decada" din 21 Martie 1802, următoarea notă a unui colonel german aflat în serviciul Rusiei: „Lacul, pe care moldovenii îl numesc Lagoul Ovidoului, iar nu laculi Ovidii se află la o depărtare de 39 leghe de îmbucătura sudică a Dunării și nu departe de acolo e situat orașul Tomi".

Autorul acestui articol precisa deci că adevăratul lac al lui Ovidiu este cel situat lângă Tomi (Constanța), iar nu cel numit de moldoveni „Lagoul Ovidoului" (limanul Nistrului). Totuși, pe timpul țarinei Ecaterina și în urma propunerei făcută de prințul Potemkin, care a stat câtva

(Continuare in pag. 2-a)

La Cheile Bicazului

Grave nereguli
în administrația penitenciarului Văcărești

Ministerul justiției ne trimite următorul comunicat:

„In urma anchetei făcute la penitenciarul Văcărești, de d. procuror de Curte Vasile Constantinescu, care a constatat grave nereguli în administrația acelui penitenciar, d. Victor Iamandi, ministrul justiției, a aplicat sancțiuni următorilor funcționari:

1) Constantin Boceanu, fostul administrator, până la 1 Aprilie 1938, punerea în disponibilitate pentru neglijență gravă în serviciu și pentru toleranță culpabilă față de subalterni.

2) Vasile Metaxa și Gheorghe Popa, subadministratori, destituirea pentru grave abateri săvârșite în funcțiune.

3) Traian Petrescu, fost comandant al gărzii; Matei Marin, fost prim gardian și Tudor Alexandru, gardian, destituirea pentru grave abateri în serviciu.

4) Grigore Olaru, gardian; Petre Popa, maestru la atelierul de ceramică și Dinu Alexandru, gardian, punerea în disponibilitate pentru abateri dela îndatoririle profesionale.

Pedepsele arătate se aplică pe data de 26 August a. c."

FOC MARE
IN SATUL BILO (CALIACRA)

Au fost distruse patru gospodării

Bazargic, 24 August.

Azi, la ora 13, un foc violent a isbucnit în satul Bilo, com. Spasova.

Focul a luat naștere la o șiră de paie a locuitorului Costa Lușcanoff și fiind alimentat de un vânt puternic, s'a întins în sat.

Focul a mistuit patru case și amenință să ia proporții.

Locuitorii depun mari sforțări pentru stingerea lui.

Pagubele sunt foarte mari.

Cancelarul Hitler...

a inspectat corpul II de armată care ia parte la manevrele germane și a urmărit cu multă atenție fiecare aparat întrebuințat de unitățile în acțiune.

—xx⊙●⊙xx—

Frig neobișnuit
in Dâmbovița

Târgoviște, 24 August

După căldura din ultimele zile, care a fost între 36-40° C, vremea s'a schimbat brusc de azi dimineață.

Un frig neobișnuit s'a lăsat în toată regiunea, termometrul înregistrând +13° C.

Ploi reci au căzut la munte și în regiunea Târgoviștei.

Autocamion surprins de tren
Doi morți și un grav rănit

Câmpulung (Bucovina), 24 Aug.

Astăseară, la ora 8, s'a întâmplat un groasnic accident de cale ferată, la bariera din suburbia Capul Satului.

Autocamionul nr. 144 R-ți, care transporta mărfuri spre Câmpulung, a fost surprins, la pasajul de nivel, de un tren de marfă.

Șoferul Krainer și însoțitorul Meller au fost oribil mutilați.

Bucăți din corpurile nefericitelor victime se găsesc împrăștiate pe o distanță de peste 100 m. de locul nenorocirii.

Singurul care a scăpat cu viață, dar rănit grav, este Gh. Bilian.

După șapte minute dela accident, d. lt.-col. Slătinescu, prefectul județului, a sosit la locul nenorocirii, luând grabnice măsuri de ajutorare, mulțumită cărora, medicul orașului însoțit de o echipă de medici, alcătuită imediat, a reușit să transporte pe cel rănit la spitalul din Câmpulung. Grație îngrijirilor date, se crede că el va scăpa cu viață.

De notat promptitudinea aparatului administrativ cu care s'a organizat, în condiții ireproșabile, paza la locul accidentului, până la sosirea comisiei de anchetă.

Din autocamion n'au mai rămas decât sfărâmături, cari au fost împrăștiate pe mare distanță.

In momentul când telefonez, zeci de mașini și trăsuri cu curioși, se găsesc la locul nenorocirii.

Impresia în orașul nostru a fost covârșitoare.

Un automobil din București
s'a isbit de un pom, lângă Câmpina

D-na căp. comandor Urlățeanu grav rănită

Câmpina, 24 August.

Pe șoseaua națională Câmpina-Sinaia, în apropiere de com. Cornu, la km. 37, s'a întâmplat un grav accident de circulație.

Automobilul 6354 B., proprietatea d-lui cpt. comandor aviator Scarlat Urlățeanu, din București, str. C. A. Rosetti 25, condus chiar de proprietar, care venea dela Sinaia spre București, făcând un viraj greșit, la o curbă, s'a isbit puternic de un arbore.

Mașina s'a ales cu mari stricăciuni.

Soția d-lui căp. comandor Urlățeanu a fost transportată la spitalul din localitate, iar de aci, la București.

De notat că de acest copac s'au isbit nenumărate automobile.

Alt accident pe șoseaua Ploești-Mizil

Mizil, 23 August

Pe șoseaua națională Ploești-Buzău, la jumătatea distanței între satul Inotești și Mizil, s'a întâmplat un groaznic accident.

Băiatul Andrei Grigorescu din localitate, în vârstă de 17 ani, venea cu bicicleta dela Inotești la Mizil, pe partea dreaptă a șoselei.

Venind din urmă autocamionul 182 Buzău, condus de proprietarul mașinei, Constantin Bogdan, a sunat și a voit să treacă înaintea biciclistului.

In clipa când mașina ajunsese în dreptul băiatului, acesta a întors bicicleta către stânga cu intenția de a face loc mașinei. Din cauza acestei manevre greșite, mașina l-a lovit în plin, aruncându-l sub roți.

Transportat, cu aceeaș mașină la spitalul local, s'a constatat că victima are ambele picioare și bazinul fracturate, răni pe întreg corpul și o puternică hemoragie internă, fiind puține speranțe de scăpare.

Din cauza cetei un cargobot italian a eșuat lângă Burgas

Constanța, 24 August

Agențiile de vapoare din localitate au fost înștiințate prin radiograme, că azi d. a., la ora 5, la patru mile depărtare de Burgaz, a eșuat, pe un banc de nisip și piatră, cargobotul „Campidoglio", sub pavilion italian.

Vasul plecase eri din portul Constanța, încărcat cu păsări, vite și cereale, cu destinația Palestina.

Din amănuntele date de radiograme rezultă că accidentul vasului italian s'a produs din cauza cetei dese, care s'a lăsat deodată deasupra litoralului bulgăresc al mării Negre.

Din cauza isbiturii puternice, fundul vasului a fost spart, iar apa a pătruns din abundență în trei hambare.

Situația vasului este că se poate de critică.

In ajutorul lui au plecat două remorchere salvatoare din portul Varna și unul din portul Burgaz.

PLOAIA DE MIERCURI IN CAPITALĂ